

نسیم خیال

نگار "جهان" به صور خیال (معانی و بیان) در ادب فارسی

اسفندیار کوهی

سرشناسه: کوهی، اسفندیار، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور: نسیم خیال: نگاهی اجمالی به صور خیال (معانی و بیان) در ادب فارسی / اسفندیار کوهی .
مشخصات نشر: تهران: مدرسه علمیه دارالسلام، مرکز نشر، ۱۳۹۶ .
مشخصات ظاهری: ۱۸۱ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۴۰۶-۵-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیفا
عنوان دیگر: نگاهی اجمالی به صور خیال (معانی و بیان) در ادب فارسی .
موضوع: معانی و بیان
موضوع: Historic
موضوع: شعر فارسی -- مجموعه ها
موضوع: Persian poetry -- Collections
شناسه افزوده: مدرسه علمیه دارالسلام، مرکز نشر
رده بندی کنگره: ۹۶: ۵۹۱.۳۳۵۶ PIR
رده بندی دیویی: ۲۲
شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۲

مرکز نشر مدرسه علمیه دارالسلام

۱۳۶

نسیم خیال

نگاهی اجمالی به صور خیال (معانی و بیان) در ادب فارسی

نویسنده: اسفندیار کوهی
صفحه‌آرایی: محمد یعقوبیان
طرح جلد: سید حسین میرکاظمی
ناشر: مرکز نشر مدرسه علمیه دارالسلام تهران
نوبت چاپ: اول - آذر ۱۳۹۷
تیراژ: ۵۸۸ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۴۰۶-۵-۱
قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان
تلفن‌های پخش: ۳۳۳۳۸۸۴۰ - ۳۳۳۳۸۸۲۴
خرید اینترنتی: www.darussalam.ir

فهرست مطالب

۹	زبان و ادبیات فارسی در نگاه مقام معظم رهبری
۱۱	❖ مقدمه
۱۳	❖ آشنایی با برخی اصطلاحات
۱۴	❖ مصداق
۱۴	❖ آئینه از نظر مضمون و محتوا
۱۶	❖ عهد نامه گداری
۱۶	❖ پیشینه
۱۶	❖ قصیده سرایان بزرگ فارسی
۱۷	❖ قصیده‌ای از سعدی
۱۹	❖ اجزای قصیده
۱۹	❖ ۱. مقدمه‌ی قصیده
۱۹	❖ ۲. بیت یا ابیات تخلص
۱۹	❖ ۳. تنه‌ی اصلی قصیده
۱۹	❖ ۴. شریطه و دعا
۱۹	❖ ۵. تجدید مطلع
۱۹	❖ ۶. مقطع
۲۰	❖ غزل
۲۱	❖ تفاوت غزل و قصیده
۲۲	❖ دوبیتی و رباعی

- ۲۲ ♦ تفاوت دوبیتی و رباعی
- ۲۲ ♦ الف) اختلاف در وزن
- ۲۳ ♦ ب: اختلاف در محتوا و درون مایه
- ۲۳ ♦ رباعی از عطار
- ۲۴ ♦ پها، پره یا چار پاره
- ۲۴ ♦ نمونه‌ای از چهار پاره
- ۲۷ ♦ مثنوی
- ۲۷ ♦ رزون، به، شنوی
- ۲۷ ♦ نمونه شنوی، رلیلی مجنون نظامی
- ۳۰ ♦ ترجیع بند
- ۳۶ ♦ ترکیب بند
- ۳۶ ♦ نمونه‌ی ترکیب بند
- ۴۰ ♦ مُسَمَط
- ۴۰ ♦ نمونه‌ی مسمط از منوچهر دامغانی
- ۴۲ ♦ مستزاد
- ۴۲ ♦ نمونه‌ی مستزاد، ملک الشعراء
- ۴۴ ♦ شعر نیمایی
- ۴۴ ♦ نمونه‌ای از شعر نیمایی
- ۴۵ ♦ علم بیان (تشبیه، استعاره، مجاز و کنایه)
- ۴۶ ♦ تشبیه
- ۴۸ ♦ استعاره

۴۸	الف) استعاره مصرّحه
۴۸	ب) استعاره از مکنیه
۵۱	♦ حقیقت و مجاز
۵۴	♦ کنایه
۶۱	♦ علم، یع
۶۱	♦ آرایه های لفظی
۶۱	♦ آرایه های معنوی
۶۲	♦ آرایه های لفظی
۶۳	♦ چند نمونه سجع مدّ
۶۵	♦ چند نکته درباره ی سجع
۶۶	♦ موازنه
۶۸	♦ ترصیع
۷۱	♦ واج آرای یا نغمه حروف
۷۷	♦ واج آرای با «ج»
۷۸	♦ با واج های «ا، س، ت»
۸۳	♦ جناس
۸۳	♦ جناس بردو نوع است
۸۵	♦ اسلوب معادله
۹۵	♦ تضاد و طباق
۱۰۱	♦ تضاد محتوایی
۱۰۴	♦ تضمین
۱۱۱	♦ حس آمیزی

۱۱۹	حس آمیزی
۱۲۱	◇ تلمیح
۱۲۲	◇ مثال‌ها
۱۳۱	◇ لف و نشر
۱۳۱	◇ اربع لف و نشر
۱۴۱	◇ حسن تعلیل
۱۵۳	◇ متناقض نما، تضاد، پارادوکس
۱۶۵	◇ ایهام
۱۷۵	◇ ایهام تناسب
۱۸۱	◇ مراعات نظیر
	◇ منابع

طفیل هستی عشقند آدمی و پری
ارادتی بنما تا سعادت بیبری

❖ مقدمه

چشمه های جوشان معرفت و دانایی از اندیشه های راسخ اندیشمندان راست قامت، هر لحظه در حال جوشیدن است و امواج برای این چشمه ی زیبا، سروهای بلند قامت، دسته گل های زیبا، سرسبزی و نشاط را به گستره ی هستی به ارمغان می آورند و با زلال خود جان تشنه ی عاشقان را سیراب می سازند و روانه های شوق و زیستن را در بوستان حیات بشری به پرواز در می آورند و قاصد های خیال را که پیام آور زیبایی و شادی هستند زینت بخش این بوستان می کنند. پرواز خیال در پهنه ی این سرسبز مکان، خروش از جان مشتاقان بر می آورد و صدای بال های خیال در این عرصه، نغمه ها و ترنم دلربای سکوت و آرامش را در جان انسان به فریاد در می آورند. پرواز پرستوهای خیال بر روی سروها، نسترن ها، صنوبرها، گلنارها و جویباران تقارن شگفت انگیزی را در صفحه ی دلربای جان ها گشته ریخته است.

در این نقشی که زدیم با کوله باری از انگیزه و اخلاص با نگاهی به افق های زیبای یاددهی و یادگیری برگ سبزی را تقدیم می کنیم و بنایی می سازیم که نقش و

نگارهایش از ایهام است و طره‌هایش سجع و اسلیمی‌هایش از جنس حس‌آمیزی است با کنگره‌هایی از جادوی مجاورت و نغمه‌ی دل‌انگیز حروف، سرستون‌هایش از تقارن موازنه‌هاست با کفی‌از تشبیه و کاشی‌هایی از جنس استعاره و ایوان‌هایی ساخته‌ایم از ترصیع یا پنجره‌هایی به سوی تلمیح با آینه‌ای از تضمین. چراغ‌آوره‌هایش از جنس مجاز است و پراز طنین روح افزای غزل و مملواز ترانه و قصیده و رباعی است. در دستگاه شور آفرین مسمط در پرده‌ی مثنوی با زخمه‌ی چهارپاره. بنایی طبع ریختاریم از جنس جناس و طاق موزون اسلوب معادله و سقفی از صور خیال که خطوطش از احنای گرم واژگان به پایکوبی پرداخته‌اند.

هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی

کاین کیمیای هستی قارون کند گذار

آبان ۱۳۹۶